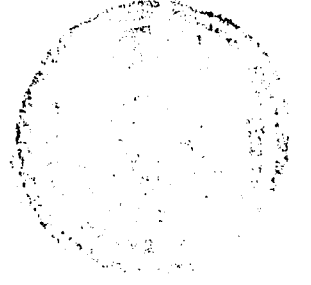

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2005/5845
Karar No : 2008/3450

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ	
GELEN EVRAK	
Tarih: 3.9.08	Sayı: 42375
İş: -	İş: XIII

Davacı : Türkiye Barolar Birliği
Vekili : Av. Tülay Yılmaz
Karanfil Sokak, No:5/62, Kızılay/ ANKARA
Davalı : Adalet Bakanlığı- ANKARA
Davanın Özeti : 1.6.2005 tarih ve 25832 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan

Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nin "Müdafinin soruşturma evrakını incelemesi" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Kollukta bulunan soruşturma dosyası için yetkili Cumhuriyet Savcısının yazılı emri gerekir" ibaresinin; 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 153 üncü maddesine ve adil yargılanma hakkına aykırı olduğu, Cumhuriyet Savcılığı denetiminde yapılan hazırlık soruşturmalarının tamamına yakın kısmının kolluğa yaptırıldığı, müdafinin müvekkili hakkındaki suçlamanın niteliği ve nedenleri hakkında bilgi edinmesinin ve savunmasını hazırlayabilmek için yeter zamana sahip olmasının engellendiği, mesai saatleri dışındaki zamanlarda Cumhuriyet Savcısından yazılı emir getirilmesinin fiilen mümkün olmadığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti :5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 153 üncü maddesinde, soruşturma evresindeki usul işlemlerinin gizli olduğunun belirtildiği, dava konusu Yönetmelik hükmünün işlemlerin nasıl yapılacağını gösteren bir usul kuralı olduğu, savcıya sadece bilgi verileceği, soruşturma evresinin savcının talimatı doğrultusunda yürütüldüğü, bu aşamada ilgili kişilerin henüz şüpheli, sanık, mağdur, tanık olup olmadıklarının bile belirlenmemiş olduğu. dolayısıyla savcının bilgisi dahilinde örnek alıp inceleyebilmelerinin öngörülmesinde nukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır:

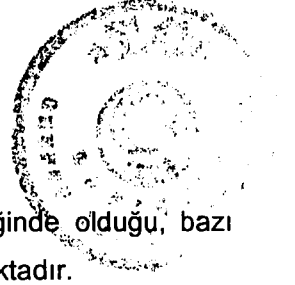
Danıştay Tetkik Hakimi :Yahya Şahin

Düşüncesi :Dava konusu düzenleme; Danıştay 10. Dairesinin 22.5.2008 tarih ve E:2005/5538 K:2008/3453 sayılı kararıyla iptal edildiğinden, davacının aynı istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığı kararı verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Yakup Bal

Düşüncesi : Dava, 1.6.2005 günlü, 25832 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği "müdafinin soruşturma evrakını incelemesi" başlıklı 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan; "Kollukta bulunan soruşturma dosyası için yetkili Cumhuriyet Savcısının yazılı emri gerekir" şeklindeki düzenlemenin iptali istemiyle açılmıştır.

Dava konusu edilen Yönetmeliğin yasal dayanakları arasında yer alan 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 153 üncü maddesinin bir ve ikinci fıkralarının birlikte değerlendirilmesinden; müdafinin soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilmesi ve istediği belgelerin bir örneğini alabilmesinin kural olduğu, bu halin soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek olması halinde, Savcı istemi üzerine hakim kararı ile bu yetkinin

sınırlanabileceği yolundaki düzenlemenin ise, genel kurala istisna niteliğinde olduğu, bazı belgeler yönünden ise, bu istisnanın da geçerli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliğinin 22 nci maddesinin birinci fıkrasında müdafinin soruşturma sırasında dosya içeriğini inceleyebileceği ve istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabileceği, kollukta bulunan soruşturma dosyası için yetkili Cumhuriyet Savcısının yazılı emrinin gerektiği öngörülmüştür.

Davalı idarece, müdafinin kollukta bulunan soruşturma dosyasının tamamına yönelik inceleme ve örnek alma talebi ile 5271 sayılı Yasanın 153.maddesinin 3.fıkrasında sayılan belgelere yönelik inceleme ve örnek alma talebi arasındaki fark gözetilmek suretiyle bir düzenleme yapılması gerekirken, bu ayırım yapılmaksızın, kolluktaki dosyalara yönelik tüm müdafî taleplerinin karşılanmasını Cumhuriyet Savcısının yazılı emrine bağlayan düzenlemede hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliğinin 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan; "Kollukta bulunan soruşturma dosyası için yetkili Cumhuriyet Savcısının yazılı emri gerekir." şeklindeki tümcenin iptaline karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü;

Dava, 1.6.2005 tarih ve 25832 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nin "Müdafinin soruşturma evrakını incelemesi" başlıklı 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "kollukta bulunan soruşturma dosyası için yetkili Cumhuriyet Savcısının yazılı emri gerekir" ibaresinin iptali istemiyle açılmıştır.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Müdafinin dosyayı inceleme yetkisi" başlıklı 153 üncü maddesinde, " (1) Müdafî, soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilir ve istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabilir. (2) Müdafinin dosya içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek alması, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise, Cumhuriyet Savcısının istemi üzerine, sulh ceza hâkiminin kararıyla bu yetkisi kısıtlanabilir. (3) Yakalanan kişinin veya şüphelinin ifadesini içeren tutanak ile bilirkişi raporları ve adı geçenlerin hazır bulunmaya yetkili oldukları diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar hakkında, ikinci fıkra hükmü uygulanmaz. (4) (Değişik: 25/5/2005 - 5353/23 md.) Müdafî, iddianamenin mahkeme tarafından kabul edildiği tarihten itibaren dosya içeriğini ve muhafaza altına alınmış delilleri inceleyebilir; bütün tutanak ve belgelerin örneklerini harçsız olarak alabilir. (5) Bu maddenin içerdiği haklardan suçtan zarar görenin vekili de yararlanır. " hükümlerine yer verilmiştir. Anılan Yasanın "Soruşturmanın gizliliği" başlıklı 157 nci maddesinde ise, "Kanunun başka hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir. " hükmü yer almaktadır' .

Anılan Yasa hükmünün değerlendirilmesinden; müdafinin soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilmesi ve istediği belgelerin bir örneğini alabilmesinin kural olduğu, bu halin soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek olması halinde, savcı istemi üzerine hakim kararı ile bu yetkinin sınırlanabileceği yolundaki düzenlemenin ise, genel kurafa istisna niteliğinde olduğu, bazı belgeler yönünden ise, bu istisnanın da geçerli olmadığı sonucu çıkmaktadır.

Kanun koyucunun bu düzenleme ile savunma hakkının geçiksizin kullanılmasını sağlamayı ve bu hakkın kullanımını kolaylaştırmayı amaçladığı tartışmasıdır.

1.6.2005 tarih ve 25832 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nin "Müdafinin soruşturma evrakını incelemesi" başlıklı 22 nci maddesinde, "Müdafii, soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilir ve istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabilir. Kollukta bulunan soruşturma dosyası için yetkili Cumhuriyet savcısının yazılı emri gerekir. Müdafinin dosya içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek alması, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise, Cumhuriyet savcısının talebi üzerine, sulh ceza hâkiminin kararıyla bu yetkisi kısıtlanabilir. Yakalanan kişinin veya şüphelinin ifadesini içeren tutanak ile bilirkişi raporları ve adı geçenlerin hazır bulunmaya yetkili oldukları diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar hakkında, ikinci fıkra hükmü uygulanmaz. Müdafii, Cumhuriyet başsavcılığınca iddianamenin mahkemeye verildiği tarihten itibaren dosya içeriğini ve muhafaza altına alınmış delilleri inceleyebilir; bütün tutanak ve belgelerin örneklerini harçsız olarak alabilir. Bu maddenin içerdiği haklardan suçtan zarar görenin vekili de yararlanır." kurallarına yer verilmiştir.

Müdafinin dosyanın tamamını inceleme talebinin bulunması durumunda Cumhuriyet Savcısının soruşturmanın amacının tehlikeye düşüp düşmeyeceğine ilişkin bir değerlendirme yapmasına olanak sağlamak bakımından, talebin savcılık onayına bağlı olarak karşılanmasında yasanın amacına aykırılık yoktur. Ancak yine Yasanın amir hükmü uyarınca hiçbir şekilde incelenmesi ve örnek alınması engellenemeyecek olan belgelere yönelik taleplerde de Cumhuriyet Savcısının yazılı emrinin aranmasının, Yasada yer almayan yeni bir usul yaratılmak suretiyle savunma hakkının kullanılmasının zorlaştırılması anlamına geleceği ve bu uygulamanın da Yasanın genel amacıyla bağdaşmayacağı açıktır.

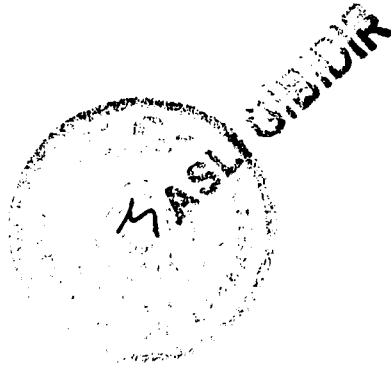
Bu durumda, davalı idarece, müdafinin kollukta bulunan soruşturma dosyasının tamamına yönelik inceleme ve örnek alma talebi ile 5271 sayılı Yasanın 153. maddesinin 3. fıkrasında sayılan belgelere yönelik inceleme ve örnek alma talebi arasında fark gözetilmek suretiyle bir düzenleme yapılması gerekirken, bu ayırım yapılmaksızın, kolluktaki dosyalara yönelik tüm müdafii taleplerinin karşılanmasının Cumhuriyet Savcısının yazılı emrine bağlayan dava konusu düzenlemede hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nin 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Kollukta bulunan soruşturma dosyası için yetkili

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2005/5845
Karar No : 2008/3450

Cumhuriyet Savcısının yazılı emri gerekir" ibaresinin İPTALİNE, aşağıda dökümü yapılan yargılama giderlerinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre davacı vekili için takdir edilen 500-YTL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, 22.5.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Mehmet	Ahmet	Nüket	İbrahim	Emin Celalettin
ÜNLÜÇAY	BAŞPINAR	YOKLAMACIOĞLU	BERBEROĞLU	ÖZKAN

YARGILAMA GİDERLERİ:

Harç Pulu:	58.10.-
Posta Pulu Gideri:	40.00.-
TOPLAM :	98.10.-YTL.